

ДИРЕКТИВА 91/440/ЕИО НА СЪВЕТА

от 29 юли 1991 година

относно развитието на железниците в Общността

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност и по-специално член 75;

като взе предвид предложението на Комисията ¹,

като взе предвид становището на Европейския парламент ²,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет ³,

като има предвид, че по-голяма интеграция на транспортния сектор в Общността е важен елемент на вътрешния пазар и че железниците представляват жизненоважна част от транспортния сектор в Общността;

като има предвид необходимостта от подобряване ефективността на железопътната система, с оглед интегрирането им в условията на конкурентен пазар, като се отчита спецификата на железниците;

като има предвид, че за да направят железопътния транспорт ефективен и конкурентен в сравнение с други видове транспорт, държавите-членки трябва да гарантират на железопътните предприятия статут на независими икономически оператори, който им позволява да действат по търговски начин и да се адаптират към потребностите на пазара;

като има предвид, че бъдещото развитие и ефективната експлоатация на железопътната мрежа, могат да се улеснят посредством разграничаване между предоставянето на транспортни услуги и експлоатацията на инфраструктурата; като има предвид, че при тези условия е необходимо отделно управление на тези дейности, както и от водене на отделни счетоводни сметки;

като има предвид, че с оглед стимулиране на конкуренцията в сферата на управление на железопътните услуги за подобряване на удобствата и обслужването на клиентите, целесъобразно е да се запази общата отговорност на държавите-членки за развитието на съответната железопътна инфраструктура;

като има предвид, че при липсата на общи правила за разпределяне на разходите по инфраструктурата, държавите-членки, след съгласуване с организациите, отговарящи за управлението на инфраструктурата, определят правила за изплащането на задълженията от страна на железопътните предприятия и техни обединения за ползуването на железопътната

¹ ОВ С 34, 14.2.1990 г., стр. 8 и ОВ С 87, 4.4.1991 г., стр. 7.

² ОВ С 19, 28.1.1991 г., стр. 254.

³ ОВ С 225, 10.9.1990 г., стр. 27.

инфраструктура; като тези плащания трябва да спазват принципа на недискриминация между железопътните предприятия;

като има предвид, че държавите-членки трябва да гарантират за ползването на здрава финансова основа от съществуващите публични или публично контролирани железопътни транспортни предприятия, като се грижат всяка наложила се по необходимост реорганизация на финансовите схеми да се извършва съгласно съответните разпоредби на Договора;

като има предвид, че с оглед улесняване на транспорта между държавите-членки, на железопътните предприятия трябва да се даде възможност да създадат обединения с железопътни предприятия, установени в други държави-членки;

като има предвид, че на такива международни обединения е нужно да се предоставят права за достъп и транзит през държавите-членки, в които са създадени участващите в съответното обединение железопътни предприятия, както и права за транзит през останалите държави-членки, доколкото съответната международна услуга го изисква;

като има предвид, че с оглед насърчаването на комбинирания транспорт, на железопътните предприятия, осъществяващи международен комбиниран транспорт на стоки, следва да се предостави достъп до железопътната инфраструктура на останалите държави-членки;

като има предвид, че е необходимо създаването на консултативен комитет, който да подпомага Комисията и да следи изпълнението на настоящата директива;

като има предвид, че в следователно следва да се отмени Директива 75/327/ЕИО на Съвета от 20 май 1975 г. относно подобряване състоянието на железопътните предприятия и на правилата за хармонизиране на финансовите отношения между тези предприятия и държавите⁴,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

РАЗДЕЛ I

Предмет и приложно поле

Член 1

Настоящата директива има за цел да съдейства за приспособяването на железопътния транспорт в Общността към потребностите на единния пазар и повишаването на неговата ефективност;

- чрез гарантиране на независимост на управлението на железопътните предприятия;

- чрез отделяне на управлението на железопътната експлоатация и инфраструктура от предоставянето на железопътни транспортни услуги, като отделното водене на счетоводството е задължително, а организационното или институционално разделение е по избор;

⁴ ОВ L 152, 12.6.1975 г., стр. 3.

- чрез подобряване на финансовата структура на предприятията,
- чрез гарантиране на достъп до мрежите на държавите-членки на международни обединения от железопътни предприятия и на железопътни предприятия, осъществяващи международен комбиниран превоз на стоки.

Член 2

1. Настоящата директива се прилага за управлението на железопътната инфраструктура и дейностите във връзка с железопътния транспорт, осъществявани от железопътни предприятия, които са създадени или предстои да се създадат в държава-членка.
2. Държавите-членки могат да изключат от приложното поле на настоящата директива железопътните предприятия, чиято дейност се ограничава единствено до предоставяне на градски, крайградски или регионални услуги.

Член 3

По смисъла на настоящата директива :

- ”железопътно предприятие” е всяко частно или публично предприятие, чиято основна дейност е железопътен превоз на стоки и/или пътници, като предприятието се задължава да осигурява тракция,
- ”ръководител на инфраструктурата” е всеки публичен или частен орган или предприятие, отговорно по-специално за изграждането и поддръжката на железопътната инфраструктура, както и експлоатацията на контролните системи и системите за безопасност,
- ”железопътна инфраструктура” са позициите, посочени в приложение I.A на № 2598/70 (ЕИО) на Комисията от 18 декември 1970 г. относно определяне на позициите, които да се включат по различните рубрики в счетоводните форми, показани в приложение I към Регламент № 1108/70(ЕИО)⁵, с изключение на последното тире, което само за целите на настоящата директива се чете, както следва: “Сгради, използвани от инфраструктурния отдел.”
- ”международно обединение” е всяко сдружение от поне две железопътни предприятия, създадени в различни държави-членки с цел предоставяне на международни транспортни услуги между държавите-членки;
- ”градски и крайградски услуги” са транспортните услуги, извършвани с цел задоволяване транспортните потребности на даден град или агломерация, както и потребностите от транспортни услуги между съответния град или агломерация и техните околности;
- ”регионални услуги” означава транспортни услуги, осъществявани с цел задоволяване транспортните потребности на даден регион.

⁵ ОВ L 278, 23.12.1970 г., стр. 1, Регламент, изменен от Регламент № 2116/78 (ЕИО) (ОВ L 246, 8.9.1978 г., стр. 7).

РАЗДЕЛ II

Управленска независимост на железопътните предприятия

Член 4

Държавите-членки вземат необходимите мерки за осигуряване независим статут на железопътните предприятия по отношение управлението, администрирането и вътрешния контрол по административни, икономически и счетоводни въпроси, за да осигурят на железопътните предприятия правото на независим статут, при който те разполагат в частност с активи, бюджет и счетоводство, отделни от тези на държавите.

Член 5

1. Държавите-членки вземат необходимите мерки, които да позволят на железопътните предприятия да приспособят техните дейности към пазара и да управляват тези дейности под ръководството на техните управленски органи, с оглед предоставяне на ефективни и отговарящи на изискванията услуги на възможно най-ниска стойност за съответното качество на исканата услуга;

Железопътните предприятия се управляват в съответствие с принципите, приложими спрямо търговските дружества, включително и при налаганите от държавата задължения за обществени услуги, както и до договорите за обществени услуги, сключвани с компетентните органи на съответната държава-членка.

2. Железопътните предприятия съставят своите бизнес планове, включително инвестиционните и финансови програми. Тези планове са насочени към постигане на финансово равновесие на предприятията и на останалите технически, търговски и финансови цели; освен това, в плановете трябва да са определени и начините за изпълнението на тези цели.

3. В контекста на приетите от съответната държава основните насоки на общата политика и като вземат предвид националните планове и договори (които могат да бъдат многогодишни), включително инвестиционните и финансови планове, железопътните предприятия в частност са свободни да :

- установяват международни обединения с едно или повече други железопътни предприятия;
- да определят вътрешната си организация, без да се нарушават разпоредбите на раздел III;
- да контролират доставките и продажбите на услуги, за които да определят цени, без да се нарушават разпоредбите на Регламент № 1191/69 (ЕИО) на Съвета от 26 юни 1969 г. относно действията на държавите-членки по задължения, присъщи на концепцията за обществена услуга при железопътния, шосейния и вътрешноводния транспорт ⁶,

⁶ ОВ L 156, 28.6.1969 г., стр. 1; Регламент, последно изменен от Регламент (ЕИО) № 1893/91 (ОВ L 169, 29.6.1991 г., стр. 1).

- да вземат решения по отношение на персонала, активите и собственото снабдяване,
- да разширяват пазарния си дял, да развиват нови технологии и услуги и да внедряват иновационни техники на управление;
- да разгръщат нови дейности в области, свързани с железопътната дейност.

РАЗДЕЛ III

Разделяне между управлението на инфраструктурата и транспортната дейност

Член 6

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки за осигуряване воденето на отделно счетоводство на дейностите, свързани с предоставянето на транспортни услуги и на тези, свързани с управлението на железопътната инфраструктура. Помощта, изплатена за една от тези две дейности, не може да се прехвърли в другата.

Горната забрана трябва да бъде ясно отразена при осчетоводяването на тези два отделни вида дейност.

2. Освен това, държавите-членки могат да предвидят това разделение да изисква отделни подразделения в рамките на едно и също предприятие или управлението на инфраструктурата да се възложи на отделен субект.

Член 7

1. Държавите-членки взимат необходимите мерки за развитие на националната железопътна инфраструктура, като при необходимост отчитат и общите потребности на Общността.

Държавите-членки съблюдават определянето на стандартите и правилата за безопасност, както и контрола за тяхното прилагане.

2. Държавите-членки могат да възлагат на железопътните предприятия или на всякакви други ръководители на дейността по управление на железопътната инфраструктура и в частност отговорността за инвестициите, поддръжката и финансирането, изисквани от техническите, търговските и финансовите аспекти на това управление.

3. Държавите-членки, освен това могат да предоставят на ръководителите на инфраструктурата, като имат предвид членове 77, 92 и 93 от Договора, финансиране съразмерно със задачите, обема и финансовите изисквания, в частност за покриване нуждите от нови инвестиции.

Член 8

Ръководителят на инфраструктурата начислява такса на железопътните предприятия, за които той е отговорен, които се плащат от железопътните предприятия или от

международните обединения, ползващи железопътната инфраструктура. След консултации с ръководителя държавите-членки установяват правилата за определяне на тази такса.

Таксата за ползване се изчислява така, че да се избегне всякаква дискриминация между отделните железопътни предприятия, като по-конкретно може да се отчита разстоянието, вида на влаковата композиция и специалните изисквания за някои показатели като скорост, осово натоварване и интензивност или срок на използване на инфраструктурата.

РАЗДЕЛ IV

Подобряване на финансовото състояние

Член 9

1. Държавите-членки, съвместно със съществуващите публично притежавани или контролирани железопътни предприятия, установяват подходящи механизми за намаляване задлъжнялостта на тези предприятия до ниво, което не възпрепятства стабилното им финансово управление и подобрява финансовото им състояние.

2. За тази цел държавите-членки могат да взимат мерки, съгласно които в рамките на счетоводните отдели на тези предприятия да бъдат създадени отделни единици за амортизация на дълговете.

В пасива на този отдел могат да се прехвърлят до погасяването им, всички заеми на предприятието, сключени както за финансиране на инвестиции, така и за покриване на прекомерните разходи по експлоатацията в резултат на транспортната дейност с железопътен превоз или на управлението на железопътната инфраструктура. Дългове, произтичащи от дейността на дъщерни предприятия, не могат да се отчитат.

3. Помощи, отпускани от държавите-членки за анулиране на задълженията, посочени в настоящия член, се предоставят в съответствие с изискванията на членове 77, 92 и 93 от Договора за ЕИО.

РАЗДЕЛ V

Достъп до железопътната инфраструктура

Член 10

1. На международните обединения се предоставят права за достъп и транзит през държавите-членки, в които са установени участващите в съответното обединение железопътни предприятия, както и права на транзит през други държави-членки при транспорт в международно съобщение между държавите-членки, в които са създадени участващите в съответното обединение железопътни предприятия.

2. Железопътните предприятия от приложното поле на член 2 получават право на достъп, при равностойни условия, до инфраструктурата на останалите държави-членки за осъществяване на международен комбиниран транспорт на стоки.

3. Международните обединения и железопътните предприятия, осъществяващи комбиниран международен транспорт на стоки, сключват необходимите административни, технически и финансови споразумения с ръководителите на железопътната инфраструктура, с оглед уреждане и безопасност относно международните транспортни услуги, посочени в параграфи 1 и 2. Условието по тези договори са недискриминационни.

РАЗДЕЛ VI

Заклучителни разпоредби

Член 11

1. Държавите-членки могат да сезират Комисията по всякакви въпроси относно изпълнението на настоящата директива. Комисията взема съответните решения след консултации по тези въпроси с комитета, създаден по силата на параграф 2.

2. Комисията се подпомага от консултативен комитет, съставен от представители на държавите-членки и председателстван от представител на Комисията.

Представителят на Комисията внася в комитета проект за мерките, които предстои да бъдат взети. Комитетът предоставя становище по проекта в срок, който може да бъде определен от председателя в зависимост от спешността на въпроса, като при необходимост се провежда гласуване.

Становището се вписва в протокола, като всяка държава-членка има право да поиска вписване на позицията си в протокола.

Комисията се съобразява в най-голяма степен със становището на комитета. Комисията информира комитета за начина, по който становището му бива отчетено.

Член 12

Разпоредбите на настоящата директива се прилагат без да се засяга Директива 90/531/ЕИО на Съвета от 17 септември 1990 г. относно процедурите за възлагане на обществени поръчки, на субекти, извършващи дейност във водоснабдяването, енергетиката, транспорта и сектора на телекомуникациите.⁷

Член 13

С настоящото се отменя Решение 75/327/ЕИО считано от 1 януари 1993 г.

Позоваването на отмененото решение се счита за позоваване на настоящата директива.

⁷ ОВ L 297, 29.10.1990 г., стр. 1.

Член 14

До 1 януари 1995 г. Комисията представя на Съвета отчет за изпълнението на настоящата директива, придружен, при необходимост, от подходящи предложения за продължаване на дейността на Общността за развитие на железопътния транспорт, по-специално в областта на международния превоз на стоки.

Член 15

След консултации с Комисията и не по-късно от 1 януари 1993 г., държавите-членки приемат съответните закони, подзаконови и административни разпоредби, необходими за привеждане на законодателството им в съответствие с настоящата директива. Те незабавно информират за това Комисията.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се отбелязва позоваването на настоящата директива или то се прилага към тях при официалното им публикуване. Начините, по които се прави позоваването, се определят от държавите-членки.

Член 16

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 29 юли 1991 година.

За Съвета:

Председател

H. VAN DEN BROEK